

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca: SSA Anna Polak

Sędziowie: SA Zofia Rybicka-Szkibiel

SA Urszula Iwanowska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2013 r., na posiedzeniu niejawnym,

sprawy z odwołania A. W. P. i A. H. – współników spółki cywilnej (...) w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

przy udziale zainteresowanych K. S., J. O., J. P., A. P. i M. P.

o objęcie ubezpieczeniem społecznym

na skutek zażalenia płatnika składek na postanowienie zawarte w punkcie II wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 października 2012 r., sygn. akt VII U 1579/12,

postanawia: oddalić zażalenie.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka-Szkibiel

Uzasadnienie:

W dniach 20 i 21 czerwca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wydał decyzje, w których stwierdził, że K. S., J. O., J. P., A. P. i M. P. – jako osoby wykonujące prace na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek A. W. P. i A. H. – współników spółki cywilnej (...) w B. nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresach wskazanych dla zainteresowanych w poszczególnych decyzjach.

Organ rentowy na podstawie rozporządzenia nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie uznał, że w spółce (...) w spornych okresach objętych decyzjami nie było delegacji zleceniobiorców do Niemiec, skoro w 2007 roku osiągnęła ona obroty w Polsce na poziomie 2,23%, a w 2008 roku – 2,46%, a jej działalność sprowadzała się jedynie do wewnętrznej administracji. Zatem, organ rentowy przyjął, że w spornych okresach zainteresowane podlegały obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w Niemczech, a spółka jest zobowiązana za te okresy rozliczyć i odprowadzić składki do właściwego kraju, w którym wykonywano pracę.

W odwołaniach od powyższych decyzji A. W. P. i A. H. – współniczki spółki cywilnej (...) wniosły o ich zmianę i ustalenie, że zainteresowane podlegają ubezpieczeniu społecznemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia w spornych okresach. Zarzuciły przy tym błędne ustalenia faktyczne organu rentowego co do wysokości obrotów uzyskiwanych przez spółkę w Polsce w ostatnich 24 miesiącach poprzedzających zarówno dzień wystąpienia o wydanie formularza E 101, jak i dzień podjęcia pracy.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniosł o ich oddalenie w całości z argumentacją jak w zaskarżonych decyzjach dodatkowo podnosząc, że spółka zatrudniała więcej zleceniobiorców w Niemczech niż w Polsce, a nadto wykonywali oni zupełnie inną pracę od tej wykonywanej w Polsce.

Wyrokiem z dnia 16 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone decyzje i stwierdził, że zainteresowane K. S., J. O., J. P., A. P. i M. P. podlegają u płatników składek A. W. P. i A. H. – wspólników spółki cywilnej (...) w B. jako osoby wykonujące prace na podstawie umowy zlecenia obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresach wskazanych w decyzjach (punkt I) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz A. W. P. i A. H. – wspólników spółki cywilnej (...) w B. solidarnie kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w pozostałym zakresie wniosek oddalając (punkt II).

Uzasadniając punkt II orzeczenia sąd pierwszej instancji wskazał, że o kosztach orzekł zasądzając je od przegrywającego spór organu rentowego na rzecz odwołujących się w kwocie 300 zł (5x60 zł) ustalonej na podstawie art. 98 k.p.c. – rozstrzygającego o zasadzie rozdziału kosztów procesu stosowanie do wyników postępowania, w związku z § 11 ust. 2 i § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, ustalającego stawkę minimalną w sprawach ubezpieczeniowych na kwotę 60 zł (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.). Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że z uwagi na wielość tych spraw, powtarzającą się argumentację do każdej z tych sprawy oraz związany z tym nakład pracy pełnomocnika płatnika nie znalazł podstaw, aby stawkę minimalną zwiększyć do 120 zł i dlatego wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego ponad kwotę 60 zł oddalił.

Z powyższym postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie zawartym w punkcie II wyroku z dnia 16 października 2012 r., w całości nie zgodziły się A. W. P. i A. H. – wspólniczki spółki cywilnej (...) w B., które reprezentowane przez pełnomocnika, w złożonym zażaleniu zarzuciły mu:

- naruszenie § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w związku z art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. i w związku z art. 361 k.p.c. przez dokonanie dowolnej oceny niezbędego nakładu pracy pełnomocnika w niniejszej sprawie, z pominięciem okoliczności występowania w sprawie skomplikowanej materii prawnej oraz poprzez nieuwzględnienie przedłożenia przez pełnomocnika obszernego materiału dowodowego – bez należytego uzasadnienia takiego stanu rzeczy.

Podnosząc powyższe skarżący wniosł o:

- zmianę zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołujących zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 600 zł, to jest w podwójnych stawkach przewidzianych według norm przepisanych,
- zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołujących kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

W uzasadnieniu skarżący między innymi wskazał, że sąd pierwszej instancji zapewne w skutek oczywistej omyłki jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego wskazał rozporządzenie dotyczące radców prawnych a nie adwokatów, do których należy pełnomocnik odwołujących się oraz podniósł, że nie można zgodzić się z poglądem sądowym, iż wielość analogicznych spraw zainicjowanych przez odwołujące, w których powielana była ta sama argumentacja czyni niniejszą sprawę w jakikolwiek sposób mniej skomplikowaną od pozostałych. Skarżący podkreślił, że podstawą oceny trafności stanowiska odwołujących było w głównej mierze prawo europejskie dotyczące ubezpieczeń społecznych, orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, a także poradniki interpretacyjne dotyczące europejskich aktów prawnych. Zatem, w ocenie żalącego się, materia niniejszej sprawy, na tle innych spraw o objęcie ubezpieczeniem społecznym, z całą pewnością nie należy do najłatwiejszych. Dodatkowo skarżący zwrócił uwagę na konieczność przeanalizowania, przygotowania i przedstawienia przez pełnomocnika obszernego materiału

dowodowego, w tym przede wszystkim akt dotyczących pracowników odwołujących. Nie bez znaczenia jest również obszerność materiału przedłożonego przez organ rentowy, w tym w szczególności akt kontroli, który również stanowić musiał przedmiot analizy pełnomocnika w celu przygotowania się do sprawy.

Podsumowując skarżący wskazał, że analiza niezbędnego nakładu pracy pełnomocnika oraz stopień skomplikowania sprawy czyni zasadnym przyznanie zwrotu kosztów za pełnione przez niego czynności w większych stawach niż minimalne.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko skarżącego, że wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia jako podstawy prawnej przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.) zamiast przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.), stanowi oczywistą omyłkę Sądu Okręgowego, która jednak z uwagi na analogiczne brzmienie § 11 ust. 2 pierwszego rozporządzenia i § 12 ust. 2 drugiego rozporządzenia oraz § 2 ust. 1 i 2 w obu aktach, nie prowadzi do naruszenia przepisów w sposób uniemożliwiający ocenę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego sąd pierwszej instancji prawidłowo dokonał oceny sprawy pod kątem przyznania pełnomocnikowi odwołujących się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przy uwzględnieniu stawki minimalnej, gdyż zasadą jest, że sąd zasądza opłatę za czynności adwokatów według stawki minimalnej. Natomiast, jeżeli przemawia za tym niezbędny nakład pracy pełnomocnika, charakter sprawy oraz jego wkład w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, wówczas sąd może zasądzić opłatę wyższą, która nie może jednak przewyższyć sześciokrotnej stawki minimalnej ani wartości przedmiotu sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2010 r., III CZ 64/10, LEX nr 1223593).

Skarżącemu umyka bowiem fakt, że nakład pracy w niniejszej sprawie – o ustalenie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym – zapewne inaczej byłby oceniany, gdyby sprawa dotyczyła jednostkowego sporu, a inaczej musi być oceniany, gdy dotyczy pięciu tożsamyh decyzji i jest jedną z kilku analogicznych toczących się spraw między stronami (sprawa VII U 1607/11 obejmuje 5 kolejnych pracowników, a sprawa VII U 1571/11 – 4 pracowników). Przygotowanie do reprezentowania strony w jednym procesie – z odwołania od jednej decyzji, znacznie skraca przygotowanie do reprezentowania strony w kolejnych analogicznych sprawach. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy dopuszcza nawet możliwość przyznania kosztów zastępstwa procesowego poniżej stawki minimalnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2010 r., I PZ 27/10, OSNP 2012/2-4/132, w którym wskazano, że ocena wkładu pracy pełnomocnika w sytuacji, gdy prowadzi on równocześnie inne postępowania dotyczące tego samego problemu, może powodować ustalenie kosztów zastępstwa procesowego na poziomie niższym niż stawki minimalne).

Nadto wbrew twierdzeniu skarżącego charakter sprawy pod względem jej skomplikowania również nie uzasadnia przyznania podwójnej stawki wynagrodzenia. Okoliczność, że skarżący przeanalizował, przygotował i przedstawił obszerny materiał dowodowy, w tym akta dotyczące pracowników odwołujących się, oraz przeanalizował materiał przedstawiony w sprawie przez organ rentowy, należy uznać za zwykłe działanie, którego oczekuje się od profesjonalnego pełnomocnika dbającego o interes mocodawcy, którego reprezentuje.

Także podstawa prawna niniejszej sprawy - rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U.UE L z dnia 5 lipca 1971 r. ze zm.), które należy do prawa europejskiego objętego polskim porządkiem prawnym nie jest sama

w sobie przesłanką do uwzględnienia wniosku skarżącego. W sprawie organ rentowy – jak ustalił sąd pierwszej instancji – nie kwestionował co do zasady, ani charakteru pracy wykonywanej przez zainteresowane, w tym tego, że była ona świadczona na podstawie umów zlecenia, okresów na jakie umowy te zostały zawarte oraz tego, że zainteresowane zostały delegowane do pracy za granicą. Okoliczności te wynikały z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i przedłożonych przez strony w toku postępowania oraz z zeznań stron i świadków. Natomiast kwestią sporną było jaki system zabezpieczenia społecznego – polski czy kraju obcego – winien mieć zastosowanie do pracownika wykonującego pracę na zasadach wynikających z ustalonego stanu faktycznego, tzn. czy pracownik zatrudniony w Polsce, ale wykonujący pracę za granicą podlega ubezpieczeniu społecznemu obowiązującemu w Polsce. W takich okolicznościach niniejszą sprawę nie można uznać za szczególnie skomplikowaną. Sprawy o podleganie ubezpieczeniom społecznym z reguły dotyczą zakwalifikowania danego – ustalonego w sprawie stosunku prawnego jako podstawy ubezpieczenia, a w tej sprawie jako podstawy ubezpieczenia w polskim lub niemieckim systemie zabezpieczenia społecznego.

Zatem ani nakład pracy ani skomplikowany charakter sporu nie uzasadniały wbrew zarzutom zażalenia przyznania odwołującym się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w podwyższonej stawce.

Wobec dokonanej oceny Sąd Apelacyjny uznał zarzuty zażalenia za nieuzasadnione i dlatego na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c. oddalił je w całości.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka-Szkibiel